

ŘEMESLA 16. 02. 2017

Přírodní perly - jaký je rozdíl mezi mořskou a říční perlou?

Asi tušíte, že perly vznikají v lasturách některých měkkýšů. Jak to ale celé probíhá? Vznik perly je spojen s nežádoucím procesem, při kterém se do...

Přírodní perly, které se formálně řadí mezi drahé kameny, člověka fascinovaly snad odjakživa. Byly vždy spojovány s bohatstvím, hojností a vznešeností, a proto se jak perly, tak perleť hojně využívaly pro výrobu nejrůznějších šperků. Ovšem teprve posledních sto let dokážeme perly uměle kultivovat, čímž se stávají dostupnější pro více zákazníků. I dnes jsou ale přírodní perly vzácným artiklem, který má jak sběratelskou, tak historickou hodnotu, a právě proto jsou poměrně drahé. Jak ale perly vznikají? Jaké známe druhy perel? Co jsou perlorodky a co perlotvorky? Jaký je rozdíl mezi jednotlivými perlami? Jak poznat kvalitní perly? Téma perel je dost komplikované.

Jak vznikají přírodní perly?

Asi tušíte, že **perly vznikají v lasturách** některých měkkýšů. Jak to ale celé probíhá? Vznik perly je spojen s nežádoucím procesem, při kterém se do útrob lastury dostane nějaké **cizorodé těleso** (parazit, písek) a usadí se ve tkáni. Ústřice na to reaguje tak, že začne produkovat **uhličitan vápenatý** neboli **perleť**. Perleť tohoto nevíтанého vetřelce **obalí**, a tím se ochrání. Po nějaké době, i v rádech několika let, vznikne v ústřici pravá **přírodní perla**. Až do 18. století však lidé netušili, jakým způsobem perly vznikají.

Umělá kultivace perel

Pravé perly vznikaly tedy výlučně výše popsaným procesem, a to až do přelomu 19. a 20. století. V té době Japonec **Kichimatsu Mikimoto** vymyslel způsob, jak perly kultivovat záměrně. Objevil tak tajemství **umělé kultivace perel** a v Japonsku tak vznikla první **farma na umělé perly**. Prováděl to tak, že **perlotvorce** vpravil kleštěmi škvírou v pootevřené lastuře maličkou kuličku vyrobenou z lastur sladkovodních měkkýšů. Pak už jsou **perlotvorky** jen pravidelně kontrolovány a čištěny. Když se zadaří, začne perlotvorka uvolňovat perleť. Celý proces trvá poměrně dlouho. Perleti v perlotvorce přibývá v průměru o **1mm za rok**. A některé lastury nepřežijí vložení cizího tělesa, jiné cizí těleso vyvrhnou a některé lastury pojí ryby. Celá procedura kultivace perel je tedy hodně zdlouhavá a náročná. Převážná většina pravých perel, které se dnes používají k výrobě šperků, jsou perly uměle kultivované.

Je rozdíl mezi přírodní a uměle kultivovanou perlou?

Rozdíl mezi perlou přírodní a uměle kultivovanou není na první pohled nijak vidět. Museli bychom perlu rozříznout. Kultivovaná mořská perla má na rozdíl od perly přírodní na průřezu **viditelné jádro**. Ve volné přírodě vzniklé (nekultivované) mořské perly jsou celé tvořeny perletí, jádro je pouze malé zrnko ve středu perly. Tyto perly jsou dodnes velmi vzácné, prodávají se jen v těch nejexkluzivnějších klenotnictvích a aukčních síních. Cenově jsou v porovnání s kultivovanými perlami nesrovnatelně dražší.

Při **kultivaci sladkovodních perel** se do ústřice vkládá jádro z **měkké tkáně**, které ústřice přetvoří na perleť. Sladkovodní perla proto nemá jádro na průřezu viditelné, je tvořena celá z perleti.

Jaké známe druhy perel?

Základní dělení představuje **perly mořské** a **perly říční**. Perly mořské jsou vzácnější, neboť mořský měkkýš dokáže vyprodukovat pouze jednu perlu v jednom čase. Perly sladkovodních perlorodek nejsou tak drahocenné, protože v lastuře jich může být i 20 najednou. Jsou menší a ani jejich tvar není tak krásně oblý jako **tvar perel mořských perlotvorek**. Tady vidíme i rozdíl v názvu perlorodka a perlotvorka. **Perlorodky** jsou říční, sladkovodní druhy mlžů z čeledi perlorodkovití, zatímco perlotvorka je mořský živočich, který dorůstá délky až 30 cm a je velice citlivý na okolní prostředí. Žije u pobřeží většiny teplých moří, zejména v **Mexickém zálivu**, západním východním Indickém oceánu a západním Tichém oceánu.

Mořské perly tedy produkují perlotvorky. V závislosti na místě, kde se vyskytuje, vznikají různé barevné druhy perel. Žlutě zbarvené perly pochází většinou z Austrálie, bílé perly vznikají v Perském zálivu a nejdražší černé perly pochází z Polynésie.

NÁŠ TIP:

Přečtěte si také zajímavý článek [Drahé kameny podle znamení zvěrokruhu dávají šperkům magickou moc a zjistěte, který kámen je ten váš!](#)

Jak poznat rozdíl mezi mořskou a říční perlou?

Skutečnost, zda se jedná o **perlu říční** nebo **mořskou**, není někdy snadné poznat. Záleží na její kvalitě. Krásná říční perla může být někdy k nerozeznání od perly mořské. Kromě rozpůlení to lze určit ještě **rentgenem**. Odborník pozná rozdíl například i podle **lesku perly**. Mořská perla má

výrazný zrcadlový lesk, říční perla má lesk méně nápadný.

Perly a výroba šperků

Perlové náhrdelníky, náušnice, náramky nebo spony do vlasů. Krásná perla ozdobí každou ženu. Perly jsou elegantní, něžné, ženské a jsou spojeny s určitou vznešeností a s luxusem. Spousta žen touží občas nosit **šperky z perel**. Ve světě, ale i v Evropě jsou perly běžným artiklem všech klenotníků. U nás v České republice jsme v tomto ohledu lehce pozadu. Nejsme proto moc dobří znalci perel a při nákupu šperků můžeme být snadno podvedeni. V perlách se musí člověk alespoň trochu vyznat, jinak může naletět nepoctivým obchodníkům a koupí si krásné, **lesklé perly** bez vad, které ovšem **nebudou přírodní, ale syntetické!** Právě přírodní perly nejsou nikdy dokonalé! Vyskytují se na nich šmouhy, prohlubně, tvar není zcela pravidelný.

Výroba šperků z perel probíhá ručně. Typická je perlová vazba, tzn., že jednotlivé perly na náhrdelníku či náramku by od sebe měly být odděleny uzlíky.

Kvalita perel

Na posouzení kvality perel, ať už říčních nebo mořských, existují znalci v oboru. Ti používají k zhodnocení kvality perly **lupu, UV lampu, mikroskop** atd. Není perla jako perla. Kvalita perel se různí v závislosti na více faktorech. Na perlách se hodnotí:

- **velikost perel**
- **tvar a souměrnost perly** (kulatá, nepravidelná, rýhovaná, perla buton, perla kapka, perla oválná či barokní)
- **barva** (rovnoměrnost pigmentace, šmouhy, perly mohou být i barvené)
- **povrch** (vrásky, šupinky, prolákliny, dolíčky)
- **lesk** (hedvábný, vysoký či matný lesk)

Při posuzování kvality perly není jednoznačně dáno, že čím je perla dokonalejší, tím je dražší. Není tomu tak vždy. Adekvátně odhadnout **cenu perly** je proto opravdovým uměním. Zajímavostí je, že **perly** jsou dnes i investičním artiklem, stejně jako zlato nebo drahé kameny. S ohledem na obtížné posouzení kvality může být však **investice do perel** poměrně riskantní. Na perly mohou být vypracovány i znalecké posudky.

Když už vlastníte pravé perly, musíte se naučit, jak o ně pečovat. Perly se mohou snadno poškrábat, ztratit svůj lesk kontaktem s parfémy, laky na vlasy nebo krémy. Správná péče zajistí perlám dlouhou životnost.